

مجموعه اخبار
اداره خانه سی باک اوغلند جاده کیرده نمره 75
MEDJMOUA-I-AHBAR
JOURNAL QUOTIDIEN
Bureau: 65 Grand'Rue de Pera

Անհիշիկ բեղին 120.— 6 պլեդ 60.
Անհիշիկ բոսթա իւնքեթի 30.— 7 ԵՆԻՐ բոս.
Եւսը 80 զրուշ տըր.
Տէ՛ճ Խոթէ՛ճէք իւնաթ իշին պըրճա բազար-
129 օլուսուր.
Վաղէթաեա միւթէալիգ խուսուսաթ իշին
9. ԹՕԼԱՅԵԱՄ միւրաճաաթ օլուսաւ.

Իտալիական միջ Պէյոզուստա ճատուէյի քէպիրաթ Թագսիմ ճիվարնտա ՆՕ 65

ԱՍԻՒԱՆԷ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՌՏ ԵՒ ՊԱՐԼԱՄԵՆ

1876 ին յուլիսի առաջին օրերը Գաղ-
ղոյ հարաւային կողման շոգեկառաց ըն-
կերութիւնը բազմութիւն մարդկանց
փոխադրութիւնը յանձն առած էր.
Հարիւր հազարէն աւելի հաւատացեալք
իրենց երեւելի գլխոյն Սրբազան Գա-
ղանայական ձայնին մոտիկ ընելով
կ'երթային Պերսեպոլիս մէջ՝ Լուստի Ս.
Աստուածածնայ հրաշագեղ նոր տաճա-
րին օծման ներկայ գտնուելու և իրենց
բովանդակ ազգին ուխտը կատարելու.
Ուխտագնացութեան գլուխք էին Ե-
րեսուն և հինգ արքեպիսկոպոստներ և
եպիսկոպոստներ, երեք հազար քահա-
նայք և իշխանաւորաց մէջէն Փարսիայի
գուքան և զքսուհին, նըմուրի գուքան,
Պուրպուրի Պանն իշխանուհին, Ալանսի
գուքան և զքսուհին, կոմսն Ֆրանքիլի,
Շոլիի գուքան և իր մոխսինն, լորտ
Գիլֆոր և բազմաթիւ նշանաւոր ան-
ձինք, Չկար հոն աղմուկ խառնածայն
և չիթթիթիւն. ամէնքն հոգեւոր ե-
ռանդեամբ վառուած և զգածուած,
ամենուն շրթանց վրայ ազօթք, և
սիրտք՝ երկնահարաշ միսթարութեամբ
լի, Այնքն մէկ հաւատքով և միևնոյն
յուսով ու սիրով փութով աշխարհին
քանադան կողմէն հոն եկեր հասեր էին.
Իրենց պաշտօնատէր մեծարանաց հա-
ւաստիքը ընծայելու Սրբոյ կուսին.

Թուլիս 1 շաբաթ օրը, որ օծման հան-
դիսին նախընթացն էր, կէսօրու ընէ
ետքը ժամը հինգին՝ եպիսկոպոստներ
իրենց հայրապետական զգեստներով
թափօրապէս ելան վիճակաւորին տնէն՝
կրելով, ըստ արարողութեան, իրենց
ձեռքին մէջ սրբոց մասունքը, զորոնք
մատուցը տանելով՝ ինչուան երկրորդ
օրուան լուսնայը, պիտի հսկին անոնց
առջեւ աղօթիւք և ուղիւսերգութեամբ,
Թափօրը ստորերկրեայ եկեղեցին մտնե-
լով, ի յուր ամենեցուն կարգացուեցան
Քահանայապետական կոնդակք. և տաս-
նըվեց եպիսկոպոստներ՝ որոնք երկրորդ
օրը եկեղեցւոյն նոյնաթիւ խորաններն
պիտի օծէին, իրենց յատուկ կնքով նոյն
խորանաց համար սահմանուած սրբոց
նշխարաց տուփերը կնքեցին, Միրանա-
ւոր արքեպիսկոպոստ ալ օրհնեց՝ անոնց
երկրորդ օրը գործածելու ջուրը, շա-
ղախը, խուսկն ու մոմը, և թոյլ տուաւ
հաւատացելոց որ բովանդակ գիշերը
հսկեն աղօթիւք այն սուրբ նշխարաց
առջեւ.

Կէս գիշերու ընէ սկսեալ ստորերկրեայ
եկեղեցւոյն խորաններուն, ու աստե-
ղազարդ գեղեցիկ երկնքի մը տակ բարձ-
րացած բացօթեայ սեղաններուն վրայ
յանձնաւին մէջ կը մատուցուէին Ս. Պա-
տարագք՝ ինչուան կէսօրու ընէ ետքը
ժամը մէկին, հազար երկու հարիւրէն

աւելի, և բազմաթիւ քահանայք իրենց
սրահն ցաւով բռնադատուած էին՝ տեղ-
ւոյ ու խորանի պակասութեան համար,
այնպիսի նշանաւոր օրուան մը մէջ Ս.
գործը մատուցանելու միսթարութէնէն
զրկուել.

Թուլիսի 2, կիրակի օրը, առաւօտեան
ժամը եօթնին՝ եպիսկոպոստներ և քա-
հանայք թափօրով հայրապետացէն
գնացին յեկեղեցին. քաղաքին ամէն
զանգակներն սկսան հնչել, ու ճամբուն
վրայ խուռն դիզուած հաւատացելոց
բազմութիւնն այն վայելուչ տեսարա-
նէն յափշտակուած և յուզուած՝ խո-
նարհեցան ընկան յերկիր արտասուօք
ընդունելու անոնց օրհնութիւնն, Ըստ
արարողութեան արեւմտեան եկեղեցւոյ՝
օծման հանդէսը դուռնիակ կատարուե-
ցաւ, միայն իշխանազունք՝ մասնաւոր
թուլիսուութեամբ կարող եղան ներկայ
գտնուել.

Հանդիսէն ետքը բացան դուռներ. ու
ի վայրկեան ժամանակի ընդարձակ եկե-
ղեցին լի և հոծ էր բազմութեամբ. և
վիճակաւոր եպիսկոպոստ՝ նուազուե-
րաց ընտիր խմբի մը հրաշալուր քաղ-
րածայնութեամբ սկսաւ Զայնաւոր պա-
տարագը մատուցանել. Աւետարանի
ընթերցմանէն ետքը, Գեր. Մերովոյ
բեմն ելլելով հրաշալի ներբողեան մը
խօսեցաւ առ Ս. կոյսն.

Նոյն միջոցին յորում ճարտարախօս
եպիսկոպոստ իր հրաշալի խօսքերով կը
զմայնցնէր ու կը միսթարէր եկեղեց-
ւոյն մէջ գումարուած բազմութիւնը,
բացաժայրին մէջ ալ՝ զինուորական ե-
րաժշտաց խմբին ձայնակցութեամբ, ու-
րիշ հանդիսական Զայնաւոր պատարագ
մ'ալ կը մատուցուէր՝ այն անիւ և
անհամար բազմութեան, որոնց անկա-
րելի էր տաճարին մուտքը. Ս. Պատա-
րագին մատուցման հանդիսէն ետքը՝
եպիսկոպոստներ և կղերք եկեղեցիէն
դուրս ելլելով՝ ամէնքն կարգաւ շար-
ուեցան ընդարձակ բացաժայրին մէջ, ու
հայրապետք՝ իրենց նուիրական ձեռու-
նէրն տարածելով առ Աստուած և առ
Ժողովուրդն, օրհնեցին հոն եկող ուխ-
տաւորաց բազմութիւնն.

Ժամը հինգին՝ եպիսկոպոստներ առանց
նայելու արեւգալկան կիզէլ ջերմութեան,
միւսանգամ թափօր կազմելով գնացին
հանդիսապէս ի բացաժայրն՝ ուր բարձ-
րացած է Սրբոյն կուսին ուրիշ հիւս-
քանչ և սրտագրաւ արձան մ'ալ. ուխ-
տաւորք հոն ալ լսեցին զբանն Աստուծոյ.
Զինուորական երաժշտաց խումբը խառ-
նեցին իրենց պատերազմագող գործեաց
ձայնն ուր երգերը՝ Ժողովուրդեան օրհ-
նաբանութեանց հետ, ու Թարսի եպիս-
կոպոստ սրբութեամբ սրբոց օրհնեց
զբազմութիւնն. Երեկոյն ալ բովանդակ
լեռը, անձաւն, ու մօտերը եղող շէն-
քեր արուեստական գեղեցիկ և բազմա-
զունեան հրապառութեամբ լուսաւո-
րուեցան. Ուխտաւորաց անթիւ բազ-

մութեան ձեռքն եղած վառ ջահերն և
մոմեղէնք՝ լուսոյ ծով մը դարձուցած
էին այն տեղուանք.

Երկրորդ օրը, յուլիսի 3, նախընթա-
ցին պէս՝ բազմաթիւ Ս. Պատարագաց
մատուցմանէն ետքը, ժամը իննին Քա-
հանայապետական նուիրակը հանդիսա-
կան ձայնաւորը զրուցեց ի դաւառով. յ-
րին կատուցուած խորանին վրայ ի լուր
և ի տես համայն ուխտաւոր բարեպաշ-
տից. Ս. Աւետարանէն ետքը՝ բեմին
վրայ երեւցաւ Գեր. Փիլիուսիէ քաղա-
քին բազմահոգեկ եպիսկոպոստ. Երբ
լնցուց իր անման ատենախօսութիւնը,
Քահանայապետական նուիրակը՝ բացա-
վայրին մէջ կատուցուած ստեղծութիւն
աստիճաններէ վեր ելլելով, Սրբոյ կու-
սին արձանին գլուխը պսակեց գեղեցիկ
և ճոխ թագով մը. Ամեն ուխտաւորաց
ուրախութեան արտասուօք ի աչքերն
այդ արձանին վրայ սեւեւած էին. զան-
գակներու, երաժշտական գործեաց նուա-
գաւոր ձայներ ժողովուրդեան ցնծութեան
աղաղակին հետ կը խառնուէր. ուղղա-
փառ Գողգոթայ մաղթանաց ձայնն էր,
սրտից ուխտը, յուսոյ լուռ և վստահ
հաւաչանքը՝ որ կը բարձրանար մինչեւ
յաթնուն Տիրուհոյն երկնից և երկրի.

Զարմանալի արուեստով շինուած եր-
կու արդաշիր նուէր մնացած են ի
Լուրս՝ յիշատակ և յուշարար այն օրե-
րուն մեծ տօնախմբութեանց, և նշա-
նակք երախտագիտութեան հոն դիմող՝
և անոնց ներկայ ու հանդիսատես գլու-
նուող ուխտաւորաց բարեպաշտութեան.
պսակ մը՝ ձոյլ ոսկի և աղամանք քա-
րելով զարդարուած, վարդիւք՝ շու-
շաններով և աստեղքը յեռեւել. և սըր-
բութեան սրբոց ճաճաւշ մը՝ որուն վրայ
արգեւստագէտը ամբողջ չորս տարի ուշ-
խատեցաւ, երեսուն և ութ՝ գործաւո-
րաց օժանդակութեամբ, և որ կրօնա-
նական որկերչական արուեստի հրաշա-
լիք կրնայ սեպուել, և միակ իր տեսա-
կին մէջ. մէկ մէկը և յիսուներէնք հա-
րիւրորդ մէկը բարձրութեամբ, և տաս-
նուվեց քիլոկրամ կշիռով. Երբ բա-
ցօթեայ տեղ մը դուրսեցնող այս ճաճա-
ւէ՛՛ր արեւական ճառագայթք կը փայլե-
ցնեն վրան եղած անհամար աղամանք
քարերը, կարծես թէ Մովսիսի տեսած
մօրենին է, երկրորդ արեգակ մը՝ որուն
վրայ անմարթ է երկար ատեն յառիւ
աչօք.

Երբ արտասուած որ զայս պատմու-
թիւնը կը կարգայի և միտքով այժմեան
մեր Հայ-կաթողիկէութեան վիճակին վը-
րայ և մերձաւոր փոխաց են պայմանաց
յիշատակին և տօնին, այսինքն Տեառն
Երանելոյն կոմիտասայ Տարեգարծին
վրայ խորհչի, որպիսի՝ տարբերութիւն
գտայ, և իւրաքանչիւր ճշմարիտ քրիս-
տոնեայ ընթերցողը իւր սրտն որպէս
պիտի գտնայ. Ո՛ր մեր հաւատոյ պար-
ծանքն և վսեմութիւնը մայրաքաղաքիս
մէջ, ո՛ւր մեր վաղեմի բարեպաշտու-

թիւնը և եռանդն, Փոխանակ օրէ օր
բարեյիւատակ նախորդաց գործն զար-
գացնելու և փառաւորելու առ Երանե-
լին մեծ, անոնց կանգնածն մենք աւելի
կը քանդենք և կը կործանենք.

Երբ դեռ եւս Սամաթիոյ փառազարդ
եկեղեցին չէր կանգնուած և նոյն իսկ
կանգնուելէն բաւական տարի վերջը
Հայ-կաթողիկէութեան մէջ Երանելոյն
տարեգարծը և հանդէսը ընդհանուր էր,
և կալաթա, Բերա, Միջագիւղ, Պէօ-
յիւքաթէք և համօրէն գիւղօրէից մէջ
առ իրանելին բարեպաշտութեան ար-
ձագանգն չէր դադարած, և կը տեսնա-
լինք նոյն օրերն (այժմեան և ոչ ճամ-
բորդութեան դիրութեամբ) խուռն
բազմութիւն ընթանալ և Սամաթիա և
ի Պալքըլ, և նաւակք և շոգենաւք
այն նպատակաւ վարձուած կը բերէին
ուխտաւորաց բազմութիւն մը, յայժմով
կարող էր Հովուապետ Ազգիս իւր ձայ-
նը բարձրացնել առ Երանելին և միջ-
նորդութիւնը ինդրել առ Բարձրաւն
վասն Ժողովուրդեան բարեւոյն.

Որպիսի՝ տարբերութիւն այժմ, Հո-
վուապետն ամի ամի ըստ սովորութեան
և իւր առանձին ջերմեռանդութեանը
առ Երանելին զայս ի մատուցանել զՊա-
տարագ ի միսթարութիւն Ժողովուրդեան
և ապա դէն առ ոտս գերեզմանի Նորին,
կղերին և Ժողովուրդեան պիտոյքն. Սա-
կայն Հայրապետին ձայնին հետ ո՛ւր
է բազմութիւն հովուաց, իշխանաց
և իշխանաւորաց, արանց և կանանց,
երկասարդաց և կուսանաց, մանկանց,
տղայոց ձայնը. — Սակաւութիւն Ժո-
ղովուրդեան և գաղթեա ոչ ինչ.

Հրաւէր Զեզ Հովիք Հայ-կաթողիկէ
Հասարակութեան, Աւագերէցք և Ժո-
ղովուրդապետք, Դասք Քահանայից, Փա-
ռաւորեցէք Երանելի Դասակցին յիշա-
տակը և մի դանդաղիք. Մատուցէք այն
օրն Զեր պատարագն ի Սամաթիա ի
միսթարութիւն Ժողովուրդեան և անցէք
ի գլուխ հօտին ի Գերեզմանի Երանել-
ւոյն. Եւ առանձին Զեզ հրաւէր Աւա-
գերէցք և Ժողովուրդապետք, Զեր Եկե-
ղեցւոյ բազմաթիւ քահանայից մէջէն
առաքեցէք մի կամ երկու ի պատարա-
գէլ, և ապա փառաւորել զթափօրն.
Հրաւէր Զեզ իշխանք և իշխանաւորք
Հասարակութեան. Մի մոռանայք որ
Ժողովուրդեան բարի օրինակ տալն և դը-

Ի Լ Ա Ն

Պու կիւնքի նիւսնէմիզտէ, Համ-
պուրկտա մաարուք Վալանթէն վէ
չիւրէքեասը պանգասընըն պիր իւանը
կէօրիւմէքտէ տիր. իշպու իւան հադ-
զընտա գարիինի քիրամըմըզըն նազա-
րը տիգգաթընը տալէթ իտէրիգ. Մատ-
տէ խուսուսի պիր թէչէպպիւս օլմա-
եըպ, հիւքիւմէթ ին րուխսաթ վէ թէչ-
մինաթընը հալիգ պիր տէվէթ Բիւն-
գօսուեա տաիր տիր.

րամական օգնութիւնը որչափ որ մեծ է նոյնչափ մեծագոյնն է Զեր նիւթական բարի օրինակն ի ներկայութեան այսպիսի ուխտագնացութեան յեկեղեցին և ի գերեզմանի: Եւ որ կաթողիկէ սիրտը չպիտի թնդայ և արտասուէ, երբ տեսնայ նոյն օրն յեկեղեցին ի Պատարագի շուրջ բոլորած իշխանաց դասը, և ապա Հովուականին կառաց հետ հարկւրաւոր կառքեր բխարան ընթանալ առ ոտս Գերեզմանի Երանելոյն:

Հրաւէր Զեղ Տիկնայք փափկա սունք և Օրիորդք տղնուազարմք՝ Ազգիս, Եկայք ի հրաշալիս այս Տարեգարձ Երանելոյն և յորդորեցէք զամենեւին ի նոյն: Ոչ նուազահանգիսի և պարահանգիսի ձայն մ'է որ կը կոչէ զԶեղ, այլ սրտի, մանաւանդ թէ քրիստոնէական պարտուց ձայն մը: Անցէք ի գլուխ ջերմեռանդական խմբիս, որ որչափ պարզ է իւր գործովն, այնչափ գերահաւաք, Աստուածային, միտքարական և օգուտ մեծ հոգւոյ, սրտի և մտաց:

Հրաւէր Զեղ, արք և կանայք և համօրէն ժողովուրդ: Եկայք, դիք առ ոտս գերեզմանի Երանելոյն Զեր սրտի վաշտերն և վերքերն և բովանդակ Հասարակութեան պիտոյքն: Պիտի տեսնաք որ սփոփուլմն մտաց և բժշկութիւն վիրաց Երանելոյն բարեխօսութենէն կը բղխի: Կրնա՞ք գտնալ մէկը որ Տեսնէ կոմիտասայ միջնորդութեամբը շնորհք մը ստացած չըլլայ: Կա՞յ արդեօք ընտանիք մը որ հոգւոյ և մարմնոյ բժշկութիւն մը ընդունած չըլլայ...:

Եթէ նուազեալ բայց ի սրտէ բլխած ձայնի մը ունենդրութեամբ՝ երկցս Երանելալ Տեսնէ կոմիտասայ յիշատակի Տարեգարձը՝ բազմութեամբ և ջերմեռանդութեամբ ժողովրդեան կատարուի, յուսամ թէ կաթողիկէութեան ահագին Ովկիանոսին մէջ փոքրիկ գաւաթ մը ջուր աւելցուցած կրնամ ըլլալ:

ԵՍԱՅԻ

ԽԱՐԻՃԻՆԵ

ԵՆՈՒՆԱՆ ՎԵ ԲՈՒՄԱՆԻԱ

Պիւքրէյ զաղէթալարընը պէտանընա կէօրէ, Զարբա մատտէսինտէն տօլաւը Եոնանըն մուամէլէսի Պէրլինճէ թէմամիլլէ մուվաֆֆադըյ-եթթօրիկէ տիւլար օլուպ, մէսէլէի մէկթիւրէ՝ չէհրի մէկպուրտէ ճիհէթի ատլիէեէ անիտ ատտ օլունաւրադ, բօլթիկաեա հիւ պիւր թէալլիւգիլ օլմատըղը պէտան օլունմագտա տըր: Ալմանիա հիւքիւմէթի՝ ճէվապընտա, պիւր էճնէպի մէմէթէլին գափանիլինի չէրհ ու թէլապգը իթմէեի տէրիւհտէ իտէմէ-եէճէկինի, վէ Եոնանըն պէօլլէ պիւր վազըտա վէրտիկի պիւր գարարը նալէհանի իւզէրինէ պիւր միւտա-իւլէլի տօթանէնին տէ միւմթին օլմատըղըն պէտան իլլէմիլ տիւր:

Եոնան հիւքիւմէթի մէհաֆիլինտէ իթմէթ օլունտուղունա կէօրէ, Զարբա մատտէսինտէ Եոնանըն մուամէլէսի հազգընտա էվթօբա գապինէթօլարը արաւընտա թաաթիլի էֆթեար օլունմանա պաշանմիլ տըր:

ՊԻԵԻԻԻԻԻ ԳԻՐ ԵԱՆԼԵՆԻԳԻ

Աթիտէթի ֆըզրա՝ Ֆիկարօ դա-գէթասընտա օլունմաշ տուր:

Ֆրանսանըն Մուլէն չէհրինտէ միւթմէքթին Բօպէն նամ միւթէպէր ֆամիլեա՝ Տահմէյտէ, Ֆրանսըղ պահրիէե բիւտաէ նէֆէրաթընտան օլան տիւքիւք օղուլարը հազգընտա չօգտան պէրու խապէր ալընմամսընտան տօլաեթ տիւլարը էնտիլէ օլմաղլէ, Պահրիէե նէպարէթիւնէ միւրաճաթ իթմիլ, վէ կէնճ Բօպէնին էանի մուհարէպէտէ վէ-ֆաթ իթմիլ օլունտու ճէվապընը ալմիլ տըր:

Պիթթապի պու խապէր իւզէրինէ ֆամիլեաթի մէքուլմէ տիւլարը քէտէրի ալիմ օլարադ, ճէնապէ տուաթ իթմիլիպ իլէ, պունտա իալլի գապիթան վէ նէֆէրաթընտաքթիւէ հազըր պուլունմուլ, վէ ֆամիլեանըն մագպէրէի մախսուէսի իւզէրինէ, միւթմէվէֆանըն զիքըրինէ միւթմէալլիպ պիւր ալէամէթի մախսուէ թաալիգ քըլընմիլ տըր:

Արաւան պիւր միւտաթէթ կէլինճէ, եանի էֆթընճի սեպտեմբերին 21 ինճի կիւնիւ Մուլէն ըսթաթիօնունա վիլուտ իտէն չրմէնտրֆէր դաթա-ընտան կէնճ վէ գալիֆիլիսուտ պիւր քիմէն չըգմիլ տըր քի, պու գաթ Բօպէն օլուպ, տիւտանթիլ խաթթա-լըղընա տիւլար օլմատըյա, մէհգու-նէն, ֆաթաթ ֆամիլեանընտա իւթիղարապ մուճիպ օլմագ իւզէէ վէվէլմէ խապէր վէրմէքթիլին մէմէթթիլին ալտէթ իթմիլ տիւր:

Էվալարընը վէֆաթընտան տօլաեթ եաա ու մաթէմ իլլինտէ պուլունտն էպէվիլինին՝ միւմաթիլհի պէրհանաթ կէօրտիւքթիլինտէ, նէտէրէն տիւլարը հալլէթ օլունտը-լարը պէտանէ հաճէթ տէյիլ տիւր:

Աալիպա պիլ տիկէր Բօպէն՝ Տահմէյտէ թէլէֆ օլմուլ իտէ տէ, Ֆրանսա Պահրիէե նէպարէթի մէմուլարը՝ ուզուն ուզաթիւէ արաշ-թըրմագ իսթմէթիւքթիլինտէն, օեօլտա ճէվապ վէրմիլլէր, վէ պու հալի ինթաճ իլլէմիլլէր տիւր:

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Բէթընպուրկ, 2 նոյ. Աաղէթալարըն պէտանընա կէօրէ, սերայնա գըրը՝ Պալթիգ էեալէթինտէ Բուս թէաթթօլարը թէէսթիլինէ գարար վէրմիլ տիւր:

Հէյէթթի վիւքէլա գօմիսիօնը՝ էլլպաշընտան իթիպարէն Մօսկուա իլէ Գուրուդ արաւընտաքի տէմիլ Եօլունու միւպաաեադա գարարվէրմիլ տիւր:

Բարիս 3. - Բէիսի վիւքէլա Մ. Լուպէ՝ Մարսիլեատան հարէթթի իտէն պիլճիւմէ սէֆիլինէլէրէ թէմիլ քարթիլգա վէրլիմէսինի էմր իթմիլ տիւր:

Դարմօ մատնէնի ամէլէսիլլէ Ալպի մահքիւմլարընը աթիլ ումու-միսի գարարնամէսի՝ ամէլէ թարա ֆընտան իլլէ պաշանըր պաշանմագ րէիսի ճիւմհուր թարաֆընտան իմգալանաճադ տըր:

Բարիս 3. - Արտ արտա վուգու-

պուլան իլլ մուհարէպէտէն վէ Տահմէյ տաքթիլ մաղուպ վէ բէրիլան իսթիլթաթէն սօնրա, միւրալայ Տօտա Ապամէյ չէհրինի գապթ իթմիլ տիւր: Սօն մուհարէպէտէն էվէլ վուգու պուլան մուհարէպէտէ Պէնհալինին թէլէֆ իսթիլթիլ իթմէթ օլունտէնտէ:

Պէրլին 3. - Մէճիլի մէպունտէ՝ եէնի գանունը աաքթիլիլ բէտա իտէրսէ, մէճիլի ճէտիա թարա-ֆընտան տալիլ գապուլ օլունմա-եաճադ տըր:

ԿԵՕՄԻԻԻՎ ՎԵ ԹԻՃԱՐԷԹ

Լէվանթ Հէրալա գաղէթաթի՝ կէօմիլլըտէ ազէէ եէրինէ ալընան մալլէր հազգընտա նէչր իթմիլի մուֆասալ պիւր միւպալտէ, քիթթանպօլ իթմարէթի գալէն սէֆիլ հալտէ օլուպ, տիւքթեանըլարըն վէ ուֆադ սաթթըլարըն իֆիասը՝ իսթանպօլ ճիհէթինտէ արթըր, վէ հէնուգ տաեանանլար քէպիլ գաաֆ իսթիւք: Պու սէնէ պաղը թարաֆտա մահսուլաթըն աղըղը վէ օլէրա սէպէպիլլէ իէէսիս օլունտն գարանթիւլար՝ իթմարէթի ֆէվգէլաթ սէթթէտար իթմիլ, վէ կէօմիլլը իտարէսի տէ իթմարէթէ գարըր լէգապէթ իթմէթտէ պուլունմուլ տուր տէմիլ տիւր:

Լէվանթ՝ կէօմիլլը իտարէսինին, մալլին դըլմէթի հազգընտա իթմարէթ իլէ իթիլաֆ հաղը իտէմէտի-կինտէ, մալլտէն էիւղտէ Ցալաղըն-նը վէ պու մալլ իտսուսի մաղա-գալարտա սաթթըղըն, վէ տիւքթեանըլար պիլթթապի օ ֆիեաթլա սաթթաթաղըլարընտան գարարտիտէ օլունտըլարըն, անճադ պու թէպ. պիլլիննէ՝ կէօմիլլէ, նէտէ թիւճ-ճարա ֆալալի օլմատըղըն պէ-եան իլլէմիլ տիւր: Կէօմիլլէ ֆալ-տէլի օլմամաթ չունուն իլլին տիւր քի, 1. Ալընան մալլէրին էալընը պիւր գըսը սաթթըլմագտա. 2. Գու-սուրու ֆէվգէլաթ իլլէպիլի ֆի-եաթ իլլէ ֆիլուլթ իսթիլթաթէ. 3. Եիւղտէ 50 թէնպիլ իլլէ պիւր հէ-վալէ պուլուպ թալիպ գուհու-րինէ տէկին էյեաթի մէկպուրէ մա-ղաղալարտա գալմագտա տըր:

Պու իֆաաթիլլէտէն անլաղըլըր քի, կէօմիլլէ՝ ազէէ եէրինէ մալ ալմագլա գաղանմագ էվէլլա չունուն իլլին քի, մալլէրին թէթմիլլէն սաթթ-մագ միւլըլ վէ վագլի միւլթաճ պիւր մատտէ տիւր: Հալալէլլէ մէսէլէսինէ կէլինճէ, կէօմիլլէ՝ 100 իւք հէվալէի էիւք եէրինէ ալըր, լաթին բիւադաաա օ հէվալէ էիւգ-տէ 50 նօգսան իլլէ սաթթըլըր: Եիւր կէօմիլլէ՝ խարիճտէն կէլէն էմ-թաաեթ էիւղտէ 10 վէ 20 էքթիք սթիմա իտէրսէ գաղանըր, էվէ-րիլ քի, բէչինէն ազէէի ալըն. օ ազէէ իլլէ բիւադաաա էիւղտէ 40 նօգսանըյա հէվալէ չէթիլլէր: պէօլլէ մալ մուլապիլ 100 զիւ կէրինէ ալընան հէվալէ, բէչին ազէէ իլլէ էիւղտէ 40 էքթըլ օլուր, վէ էկէր մալլէրին էիւղտէ 20 նօգսան թագ-տիւր պիլլէ իթմիլ օլա, հէվալէտէն

էիւղտէ 40 գաղանըր, վէ պու սու-րէթլէ էիւղտէ 20 էքթըր գալըր: Պու հալ՝ ումուլ թիւճաթա մուղըր տիւր չիւնքի թիւճաթ էօլ-լէ մէտարիֆաթ ալթընտա տըրար քի, մալլէրինի կէօմիլլէն սաթթ-աղըր ֆիեաթլա սաթթաթալար: կէօմիլլէ իտէ օ մէտարիֆաթտան իալի տիւր: Հէվալէ ալանլարըն տա էհվէն սաթթաա գօլալլըլարը վար տըր:

Հալպու քի թալա կէօմիլլէլլէր թիւճաթա գիւտաթ գօլալլը կէօ-թէրտիլլէրինտէն, չէօլլէր կէօմ-րիւք բէսիլ 100 տէ 3 է կէլիլիլին-տէն, թարանթիլ էմթաա կէօնտէ-րիլլէի թէրճի գըլընմագտա, վէ Տէրիօտաթթ թիւադաթ պուլունտն տա գարար կէօմէթտէ տիւր:

Լէվանթ Հէրալա գաղէթաթի՝ պու հալին իալաճը զըմիլտա հիւքիւմէ-թի Սէնիլէնին նաղարը տիգգաթը. նը տալէթ իսթիւք:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւն Համիսիէ ճամիլինտէ իճրա պուլլուլան սէլաթը ալալըն սէյիլ իթմէթ իւզէրէ, գապը ալիտէ, Ին-կիլթէրա խարիճիէ նաղըրըն վալիտէսի տիւլէս ար Գիլլէնտ, Ավսթրիա, Իրան վէ Բուսանիա սէ-ֆիլլէրի իլլէ պալ լէրճէմանլարը վէ Իրան սէֆալթիլ միւսթէչարը, վէ տարիլի ֆալիլլէտէ տալիլ Բա-նա հաղէթիլլէր վէթիլ, սըր էտ-կար վիլլէրին, Գուրճի գուլմա-նիաթ արթէթթօլու վէ մատաթաթ, Բուսանի տէմիլ Եօլարը գուլմա-նիաթ արթէթթօլու վէ քէրիլլէսի, Ժէնէրալ Պրիւսին, Անատու տէ-միլ Եօլու սահիպի իթմիլաղը Մ. Գաուլա վէ 50 գաաթ միւթէպէր սէյեահալար պուլունտա, իգթիլա իտէնլէր՝ պիլլաթթա նալիլ իլթի-ֆաթթ Շէհրիեարի օլմուլար տըր:

— Սէլաթըրէսի ալիսինտէն ոսնրա, չայեան պուլլուլան միւ-սաաթիլ սէնիլլէ իւզէրինէ, սուրէ-թիլ իտսուսիլլէտէ, միւլարիլլէյա տիւլէս հաղէթիլլէր վէ Ավսթրիա-Մաճար տէվլէթի սէֆիլիլ հուգու-րը հաղէթիլ Բաալիլահիէ գապուլ պուլլուլալար տըր:

— Պիւքիւք Ատա պէլէտիլլէ միւ-տիլլէ թէլլուլ էֆիլին իսթիլթաթ գապուլ օլունտա, եէրինէ Բէրիկ-լէս Գալեաթի էֆ. թալիլին զըլըն-մըլ տըր:

— Մէսաթըրի գուլմանիաթըն Մարսիլլաեա հարէթթի իտէն էրի-մանթ նամվաթըրը՝ նոյ. 2 տէ իմա-նըմըլտան հարէթթի իտէնէթ, վէ Իզմիլ իլլէ Բիլլէեաա ուղրաեաճադ տըր:

— Տիւքիւք ումուլիլլէ իտարէսի 1891 մարտ 1 տէն 1892 փետրվար իսթմալընա գաաթ օլան մուամէ-լաթթըն ըաթթըլթօսունու նէչր իթ-միլ տիւր, Իլլաթ ըաթթըլա նէչա-րէն, 1882-1883 սէնէսի վարիտաթը 985,239,30 իրաեա պալիլ օլուպ, էկէր հաղըլաթ պու նիւպէթտէ թէգաեիլ իթիլ իտի, օն սէնէլլէ

վարիտաթ 9,852,393 լիրա եւ պա-
լիդ օլաճաֆ իտի, լաքին օն սէնէ-
լիք հասըլաթըն մէճմուռ 11,279,936
լիրա եւ պալիդ օլաւա, չու հալտէ
1,425,543 լիրալիք պիր ֆաղլա միւ-
շահէտէ օլունմաղտա տըր, իմոի
տօգուգ սէնէ իշին հիսապը միւթէ-
վասըթ ալանտըգտա, մէգըիւր սէ-
նէլէր զարֆընտա, իւք սէնէնէ նիւ-
պէթլէ վարիտաթըն օրթա հիսապ-
լա 158,400էր լիրա թէգաեւտ իթ-
տիկէ կէօրիւ լիր :

—Տիւեռնը ու մուսիւնէ մէճլիսի՝
Շարգի Բուսէլի վէրկիսի պագա-
եաւընըն թէնտիւնէ օլունմաղտա
տալը մուվաֆըղը մաթլուպ թէն-
միւնաթ ախգ իթմիշ տիր :

—Պիր գաշ իւնտէն պէրու խաս-
թա պուլունմաղտալիւնէ նաղըրը պէյ
հազը նին Ձենկէլէթ օլունտէ վագը
դօնաղլարընտա տիւն Տր. Խարա-
սանճեան էֆ. հաղըր պուլունտու-
ղու հալտէ գօնսօլթօ իմրա իտիւ-
րի տիր :

—Սըր Էտկար Վիւնընթ պու կիւն
Լ նաղաեա կիւնէնէ տիր :

—Հիւրէլմէթի Սէնիւնէ, Մաւգէր
վէ Սուլ նաւ Սլման ֆապրիգաւը-
նա 50 միւսն ֆիշէնք սիւրաըլ իթ-
միշ տիր :

—Մաւրօեւնի բաշա, Էվլէլէրի
կիւն Բուս Բաթրիկի էֆ. հազը լինի
զիւեալթ իթմիշ տիր :

—Պու սէնէ Գօսօվա վիւսէթիւնին
հէր թարաֆընտա մահսուլաթ պօլ
օլմուշ իսէ տէ, Էհվէն ֆիւեալթի նաղ-
լիւեալթ գապլը օլմաղըղընտան, վէ
միւթթըրի աղ պուլունտուղունտան,

զալիւրէլէրին պիւեւիւք գըւմը մա-
ղաղալարտա գալմաղտա տըր :

—Պու սէնէ իւսկիւպ վէ ճիւվարըն-
տա գրշ մէվօթիւնին զաեթթ չիտ-
տէթլի օլունմաղը գանն օլունտուեօր :

—Ինկիլթէրընտան Ագաէնիգ տօ-
նանմաղտա Սիւրբըպը վաթօրու,
Կօրու քէօրֆէղիւնտէ գալարտա օ-
թմուրմուշ իսէ տէ, աիկէր իքի գըրհ-
լը իմտաղընտ եթթիւպ գուրթար-
մըլար տըր : Սիւրբըպը վաթօրու
եաղընտա Մալթաեա կէօնտէրիւպ,
գաղալի վագը հաղըրտա օրաւտա
թահգըղաթըն րէսմիւնէ իմրա գը-
լընմաղա տըր :

—Իգմիւրտէ Էմրի թանգիֆաթա
վէ յըհէթէն նէգալթի իթմէք վէ
իմապ իտէն թէտապիւրի իթթիւաղ
լիւթէք իւղըն, պագը գօթիսիւնար
թէնթիւ օլունմուշ տուր :

—Գալաթա մէյիւսանէլէրինտէ Է-
ֆէնտի գըւեալթիւնտէ տօլաշան
պագը մէճնու Էշիւսաըն, մէմուրի-
եթթ իսթիհալի աղղունտէ պու-
լունման պիր թաղըրմ քէսանը իղ-
ֆալիլէ բարալարընը ալմաղ, հաթթ-
թա ճանլարընա գաւտ իթմէք կիւպի
ֆէնալթըլարա ճիւրթ իթմէքտէ
օլունտուղընթ Թարիգ րիվաեթթ ի-
տէրէք, օլ պապտէ գապթիւնէ նա-
ղըրը պէյ էֆ. հաղըրթիւրիննա-
ղաըն աիգըղաթըլարընը ճէլպ իտի-
եօր :

—Եաֆաւտա պօղուլտուղլարընը
եաղաղըրմը պիշարէլէրին միգ տարը
ճէման 19 քիշի օլուպ, 18ինին նա-
ղը պուլունմուշ, վէ եալընը պիր

Ալմանիալը թահիւրին զէվճէսիւնին
նաղը պուլունմաղա տըր :

—Պիր Օսմանը եթթլէն սէֆիւնէսի՝
Գարաաէնիգ պօղաղընտա քեպիւն
Ձիւթիւթօղտէ գաղաղտէ օլմուշ իսէ
տէ, սիւարիսի վէ թալֆաւը, պօ-
ղաղաւթի ճան գուրթարալար վա-
սրթաղըթաւը թալիւս իտիւթէլ-
լէր տիր :

—Սըրըրը Իպրահիմ բաշանըն
Ձամըլճաւտա քեպիւն քէշիւնտէ
սալը նապաշը Մէրճան իսմինտէ
պիր իւղմէթթեալ աւրը պուլուն-
մուշ, վէ սուրի գաւտ մը եօղսա
ճինաեթթ մի օլունտու ալաղըլա-
մաղը տըր :

—Պու սէնէ եաղ մէվօթիւնտէ մէ-
մալթի Օսմանիւնէնին Բէք չօգ ճի-
հէթթիւնտէ գուրաղըլթ հիւքմ
լիթմիշ օլմաւըլա, չիֆթիւթէր Էյան
զիրաաթլա մէյիւթ օլմաւաղըլարըն-
տան, կէլէնէք սէնէ գալիւթէնէ իհ-
թիւեալը շէտիտ հիսս իտիւթէլիւն-
տէն, օ կիւպի եթթլէրին վագթիւլի
թահգըղըլէ, չիմտիւնէ թէտա-
պիր լաղըլթիւն իթթիւաղը լիւ-
գուլու րէֆիգիւթի թարիգտէ պէ-
եան օլունմուշ տուր :

—Պրուսա վիւսէթի տալիւնտէ
կէշէնտէ վուգու պուլուն գէլգէլէ
Իյր գարիւթէսիւնտէ տալի հիսս օ-
լունտաղ, 8-9 խանէնին տիվարը
չաթլալմըլ իսէ տէ, նուֆուսճա գալ-
եաթ օլմաւըլ տըր, Հոկտ. 10 ուն-
ճու կիւնէսի Կէյիւթէլտէ թէքըրար
չիտտէթլիւնէ զէլգէլէ հիսս օլունմուշ,
լաքին նուֆուս վէ սալիւթէնէ գալ-
եաթ վուգու կէլմէմիշ տիր :

ԳՕԼԷՐԱ

Սօֆիա 3 նոյ. - Ս. րպիւտա գօլէ-
րա զուհուր իթմիշ օլմաւընա մէպ
նի, Ձարիպրօտտան մաւտա Սըր-
պիւս վէ Պուլկարիսթան ալաւըն-
տաթի լիթթիլ հուտուտ՝ պիր ա-
քէրի գօրտօն վասրթաւըլա գա-
լաթըլմըլ տըր :

Համպուրկ 2 նոյ. - Շիւպհէլի գօ-
լէրա վուգուաթլարընէ եթթիւնէ
նէյր ու իլանընտան սարֆըր նաղալ
օլունտալ, եալընըլ չիւպհէսիգ օլան
վուգուաթլարըն իլանընա գարար
վէրիլմիշ տիր : Համպուրկ իմանըն-
տա սօն գօլէրա վուգուաթլը հոկտ.
13 տէ վուգու պուլունտուղը՝ գւմի-
սիւնը մալսուլընճա թաւտիգ օ-
լունմուշ տուր :

Պէրլին 2 նոյ. - Ալմանիաւտ եթի-
գօլէրա վուգուաթլը օլմաւըլընտան,
Սրհիւնէ իտարէսի՝ գօլէրա րաթօր-
թօլալընէն նէյրիւնի թաթիլ իթմիշ
տիր :

Էվլէլէրի կիւնտէն տիւն աղաւա
գաւտար, Թրապիգօնտա գօլէրաւտան
13 միւսալ վէ Էսկի միւսապլարտան
7 վէֆաթ վուգու պուլունտուղըն,
Վիւննա յըհէթէն գօլիսիւնու,
գօլէրաւտան Էօլէնլէրին ճէսէլէրի-
նին եաղըլմաւընա գարար վէրմիշ
տիր :

ԲԷՃԱ

Ապօնըման վատէլէրի հըրու իթմիշ
օլան միւսթէրէմ ապօնէլէրիւթիւն թէն-
տիւթէլի տէյնէ հիւթթիւթիւնի րէճա ի-
տէրիւ :

— Սիւր պիրի պիրիւնիգէ լաեղըսընը, տէտի :

Իքիսի տէ եեկալաղ րէթը սէտա իթալիւր : Պատէհու
Ֆէրնան՝ Էրմինին աեաղլարընա գաւաւտը : Թէրէլ իսէ, րիգ-
գաթը գալպիւնտէն նաշի պիր թարաֆտան կէօղ եաշլարը
տէօրտիւկիւ հալտէ, տիկէր թարաֆտան կիւլիւնէնէթտէ իտի :

Սըր Վիւիւմ, գալպիւնտէ զարաղ ու աւալթիւթ ալթէլի
մէվճուտ օլունտուղը, կէօղլէրի սուրէթի զարիպտէն բարաւաղը-
ղը, աղղը քէօթիւրմիւշ պուլունտուղը, վէ պաշընը Էյան մաղ-
ըրուանէ աղգաւա տօղըրու կէօթիւրմիւշ իտուկի հալտէ, սա-
լօնտան աշլարը չըգմաղ իւղըն Արմանըն Էօնիւնտէն կէշէրէն :

— Գարտալըմ, երինէ սէն զալէպէ իտիւթուրու, ֆաղաթ
պէնիմտէ ուաթթըմ կէլէնէք տիր : Պէն տէ ինթիգաւմըլ ալա-
ճաղըմ, տէտի :

Այնի վագըթտա մաւաթը Պօրէօ, ճէլաւա Էլինէ
թէալիմ իտիւթէնէ օլանլարըն ճէլաւալարընա պագաղըլարը
կիւպի, զէվճիւնէ քէմալը նէֆթէթլէ պագաւաղ :

— Մօնսիէօ, ումարըմքի, գըղըմըն վէ նամուսուրու իսլալ
իթմէք իսթէտիկիւնիգ զաթըն աղալ իզտիվաճ րէսմինտէ հա-
ղըր պուլունմաղընըլ : Իմոի Բարիսէ ալտէթիւնիգ իսթար
իտէրիմ, տէտի :

Պէյլէնէ, երիւթի սէնէտէն պէրու օ չալսալն ճէպալարը-
ղընա պաշ Էյմիշ օլան պու գաւտըն, նիհաեթթ պաշ գաւտը-
րըպ, քէնտի ճէլաւա օլմուշ պուլունտան չալսը մէրգումա
սալօնու գաւաղընտու կէօթիւթէրէն :

— Ձըղընըլ, տէտի, վէ Մ. տը Պօրէօ, պաշընը Էնէրէք,
սըր Վիւիւմ կիւպի տիւարը չըգաղ :

Օլ վագըթթ, տիւր իւղըրինտէ կէօղ եաշլարը տէօթմէքտէ
պուլունտան Պագաւաղ՝ աեաղա գալըլ :

— Ալահա ըմարաւաղը մաւաղէլ, Էլվէտա մօնսիօ Ֆէր-
նան... սիւր մէսուտ վէ պալիթիւր օլուն, տէյի պէեան
իլէտի, վէ իտամ ճէղաւընա տիւար օլմաւա կիւնէլէր կի-
պի, աւաղըլարը տիթընէրէք գաւաղա տօղըրու իլէրիւթէթտէ
իքէն, Արման աղգաւալարըն եթթիւնի :

րինէ սէտա իլէ, կէշմիշ զէմանըն իսթըրէլէրի ֆիւթիւնի իշլալ
իթտի, վէ Իսթանբուլ հուտուղընտա քեպիւն օթէլտէ պու-
լունտուղը վէ տէհէթթի կիւնէտէք քեաֆթէյի թէֆթըրուա-
թը տէրաւաթը իլէտի :

Հէր նէ գաւաղ սէնէլէր կէշմիշ, վէ օ գաւաղընաղ
նիւմուշ օլմաւա լաեղը սուրէթտէ ֆաղիւնէ Էօմիւր կէ-
շիւթի իտի իսէ տէ, պուլունտալ պէրապէր մէղըր մէտալ-
եօնու կէօրիւպ, կէշմիշ վագըլարը իսթըրլաւաւ իւղըրի-
նէ եիւղիւ գըղաւտը, վէ միւթթէհիւթի միսիլու պաշընը
Էյտի :

Արման. - (Եաւալ սէտա իլէ.) Մաւաթ, օ աւաթ՝ եաւ-
աղընտան քէշիւման օլուն, չիւնքի ճէնապը Ալահ քէնտիսի-
նի շէտիտէն թէնտիւպ իթտի. վէ պէնի տէ, սիւղտէն վէ գը-
ղընըլտան աֆիլըգ տիլմէք իլին մէմուր գըլտը :

Պատէհու սէնիւնի եիւթթիւթիւպ, Մ. տը Պօրէօեա իսի-
թապ իտէրէք :

— Մօնսիէօ, մաւաղէլ Էրմինին քէնտի զէվճիւնէ կէօ-
թիւրմէքտէ օլունտու սէրվէթի ճէսիմէ իմաղընճա, եաղըլան
մուգալթէնամէ թաւսիհ իտիլմէլի տիր : Վասիլէթիւնին ահ-
քեալմըն իմրաեթ մէմուր օլունտու պարօն Գէրմօր տը Գէր-
մաղէլ, գաւաղ նաղաղընտա քէրիմէնիգ պուլունտան մաւ-
աղէլ Էրմին տը Պօրէօեա քէնտի վարիսի ումուլիսի նապ
իթմէքտէ տիր, տէտի :

Գալէմ միւսիւրի րէթը սէտա իլէ, սըր Վիւիւմա վէ պու
մէնգալթտէ հաղըր պուլունտան Էշիւսալ սալիւթէն ալթթը նա-
ղար իթտի :

Օլ Էնանտէ սըր Վիւիւմա երաղըրմտան վուրուլմուշ
կիւպի պիր հալտէ օլունպ, մաւաթ տը Գէրմաւաղ րիւեա
կէօրմէքտէ օլունտու գանն իթմէքտէ, վէ Էրմին իլէ վա-
լիտէսի տէ, սօն պահաւաղալ աղաւաղըն եաղըլարը կիւպի
տիթընէքտէ իտիլէր : Օլվագըթ Արման տօղըրու պարօնէ-
նէ կիւպիպ, պաշտան աեաղա գաւաղ թէնէսիւստէն սօնտ,
— Մօնսիէօ, սիւր քէք մէհաթիլէ տալրանտընը, Էկէր

